СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Одеської школи мистецтв № 5

Протокол
від 29.08.2025 № 30

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з АГР
Одеської школи мистецтв № 5
_____ Олександра ДЄМІХОВА
Наказ
від 29.08.2025 № 3511

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Одеської школи мистецтв № 5

Рівень мистецької освіти – початкова мистецька освіта

Підрівень – середній (базовий) підрівень

Загальне мистецьке спрямування
«МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

(фортепіано, скрипка, віолончель, гітара, бандура, баян, акордеон, сольний спів, естрадний спів, саксофон, труба, тромбон, флейта, електрогітара, ударні інструменти, інші)

м. Одеса
2025 рік

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛІНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ТА ЗМІСТ (ЦІЛІ) НАВЧАННЯ

3. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

4. ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

1. **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Освітня програма середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва загального мистецького спрямування Одеської школи мистецтв № 5 (далі –освітня програма) є документом, який окреслює зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями рекомендованих результатів навчання.

Опанування освітньої програми середнього (базового) підрівня сприятиме подальшому розвитку у здобувачів освіти образного мислення, творчих здібностей та музичного чуття, формуванню естетичного смаку й набуттю досвіду активної музично-творчої діяльності. Навчання забезпечить поглиблення музичних знань, удосконалення виконавських умінь і навичок, опанування засобів музичної виразності, розвиток здатності до інтерпретації музичних творів та їх самостійного виконання відповідно до індивідуальних можливостей і підготовки здобувачів освіти.

Освітню програму початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня з музичного мистецтва Одеської школи мистецтв № 5 розроблено відповідно до пункту 7 статті 21 Закону України «Про освіту», статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 № 1433, з урахуванням відповідної типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва.

Нормативний зміст освітньої програми, є мінімально необхідним для набуття компетентностей середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти загального мистецького спрямування.

Опанування програми дає можливість:

– продовжити подальше здобуття музичної освіти професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової музичної освіти (за наявності).

– застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецько-творчу виконавську діяльність.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Складником освітньої програми школи мистецтв є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу музично-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких принципів**:**

- узгодження цілей, змісту та очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності та перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Мета опанування нормативного змісту програми – формування теоретичних, практичних та виконавських компетентностей з музично-інструментального та вокального мистецтва початкового професійного підрівня, мотивування до продовження здобуття мистецької освіти на наступному рівні/підрівні, а також набуття особистого мистецького виконавського досвіду.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування базових професійних музично-виконавських компетентностей через гру на музичному інструменті, розвиток виконавської техніки та навичок художньо-образного виконання музичних творів;
- удосконалення використання мови музичного мистецтва як системи засобів виразності, їх усвідомлене застосування під час виконання музичних творів відповідної складності;
- опанування репертуару з програмних творів видатних представників українського та світового музичного мистецтва, усвідомлення їх художнього змісту та естетичного значення;
- формування стійкої здатності до гармонійної взаємодії у творчому колективі під час спільного (колективного) музикування;
- вироблення мотивації до самостійного навчання мистецтву, творчого розвитку шляхом залучення до прослуховування, вивчення та виконання музичних творів української та світової спадщини.

Нормативний строк навчання за типовою освітньою програмою становить 5 років для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п’ятий клас середньої загальноосвітньої школи).

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося 10-11 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

У разі зарахування на навчання за типовою освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років, тривалість (в роках) опанування освітньої програми (нормативний строк здобуття освіти) може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти.

Особи з особливими освітніми потребами також можуть здобувати початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня за цією освітньою програмою. Тривалість опанування освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Форма здобуття початкової мистецької освіти – дистанційна. Для реалізації освітнього процесу у дистанційній формі навчання застосовуються платформи: Google classroom, Zoom, Viber, тощо.

Школа забезпечує доступ до інтернету, часткове забезпечення доступу до комп'ютерної техніки, а також, заходи епідемічної безпеки працівників, які здійснюватимуть освітній процес з робочого місця. Під час оголошення «Повітряної безпеки» заняття з учнями не проводяться.

Враховуючи санітарно-епідемічну ситуацію, правовий режим (військовий стан), можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація навчання за іншими формами навчання – домашньою, дистанційною або очно-дистанційною.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за типовою освітньою програмою. Розпочати навчання за освітньою програмою з музичного мистецтва, *інструментальні класи* на середньому (базовому) підрівні може особа, яка при вступі демонструє наявність компетентностей елементарного підрівня з музичного мистецтва відповідного фаху. Розпочати навчання за освітньою програмою з музичного мистецтва *клас сольного співу* може особа будь-якого віку, яка при вступі демонструє виконання (спів) пісні за власним вибором, повторює за екзаменатором нескладний ритм та мелодію.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів

за весь термін навчання становить:

Років навчання	Загальний обсяг навчального навантаження	Рік навчання та обсяг навчального навантаження	Навчальне навантаження годин на тиждень
середній (базовий) підрівень			
5 (4)	1400 годин	1 рік навчання – 262,5 год.	7,5 годин
		2 рік навчання – 262,5 год.	7,5 годин
		3 рік навчання – 280,0 год.	8,0 годин
		4 рік навчання – 297,5 год.	8,5 годин
		5 рік навчання – 297,5 год.	8,5 годин
середній (базовий) підрівень			
3	840 годин	1 рік навчання – 262,5 год.	7,5 годин
		2 рік навчання – 280,0 год.	8,0 годин
		3 рік навчання – 297,5 год.	8,5 годин

Загальний обсяг навчального навантаження середнього (базового) підрівня напряму «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО» (термін навчання 5(4) роки):

(фахи: фортепіано, скрипка, віолончель, гітара, бандура, баян, акордеон, сольний спів, естрадний спів, саксофон, труба, тромбон, флейта, електрогітара, ударні інструменти, інші)

Компоненти освітньої програми *(навчальні дисципліни, предмети)*		Кількість навчальних годин 1-5 класи			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	5 клас
Обов'язкові компоненти – Інваріативна частина:					
Фах (музичний інструмент, сольний спів, естрадний спів) *індивідуальні уроки*	2	2	2	2	2
Сольфеджіо *групові уроки*	1,5	1,5	1,5	2	2
Музичні література *групові уроки*	1,5	1,5	1,5	2	2
Хор (колективне музичення) / Інструментальний (вокальний) ансамбль / Сценічний рух (для класу сольного співу) *групові уроки*	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Варіативна частина (Вибіркові компоненти)					
Предмет за вибором *індивідуальні/групові уроки*	1	1	1	1	1
Всього годин:	7,5	7,5	8	8,5	8,5

Загальний обсяг навчального навантаження середнього (базового) підрівня напряму «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО» (термін навчання 3 роки)

(фахи: фортепіано, скрипка, віолончель, гітара, бандура, баян, акордеон, сольний спів, естрадний спів, саксофон, труба, тромбон, флейта, електрогітара, ударні інструменти, інші)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня/учениці, годин (на термін навчання 35 тижнів)
Обов'язкові компоненти – Інваріативна частина:	
Фах	210,0
Сольфеджіо	175,0
Музична література	192,5
Хор (колективне музичення), інструментальний (вокальний) ансамбль, сценічний рух (для класу сольного співу)	157,5
Всього:	**735,0**
Варіативна частина (Вибіркові компоненти)	
Предмет за вибором	105,0
Всього:	**105,0**
На 1-му році навчання	262,5
На 2-му році навчання	280,0
На 3-му році навчання	297,5
Всього:	**840,0**

Основною формою організації освітнього процесу є урок –індивідуальний або груповий. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених типовою освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін, і відображає їх у власній робочій навчальній програмі.

Форма здобуття початкової мистецької освіти – дистанційна.

При дистанційному навчанні проводяться заняття з усіх дисциплін, у тому числі ансамблі усіх форм, хору, оркестрів.

Наповнюваність груп. Мінімально і максимально допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання, передбаченого навчальними програмами.

Кількісний склад кожної групи здобувачів освіти для проведення групових занять становить:

- «Сольфеджіо» – 10-12 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;

- «Інструментальний (вокальний) ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці.

Упродовж навчання учні шкільного віку за сприяння викладачів удосконалюють навички самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що виявляється в розумінні учнем/ученицею власної відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках, розумінні, ставленні та їх корекції.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного спостереження за навчальним поступом. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється як за одиничні завдання, так і за прогрес в опануванні дисципліни в цілому. Досягнення учня/учениці оцінюються відносно його/її навчального прогресу.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється кожним викладачем упродовж навчального року за підсумками опанування модулів кожної навчальної дисципліни з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач. Періодичність та строки поточного контролю визначаються робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного контрольних заходів, які включають результати навчання за всіма компонентами, передбаченими освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання.

Наприкінці фінального (п'ятого або четвертого) року навчання здійснюється підсумковий контроль за результатами опанування освітньої програми:

Наприкінці навчання проводиться підсумковий контроль за освітніми компонентами

Навчальні предмети	Підсумковий контроль
Музичний інструмент Сольний спів	іспит
Сольфеджіо	іспит
Музична література	іспит
Хор Інструментальний ансамбль Вокальний ансамбль Оркестр	у формі публічного колективного виступу

За результатами підсумкового контролю на п’ятому (четвертому) році навчання у разі досягнення учнем/ученицею результатів навчання, передбачених власною освітньою програмою мистецької школи, йому/їй видається свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування (свідоцтво про закінчення школи мистецтв).

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується бальне оцінювання, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівні:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на п’ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними власною освітньою програмою мистецької школи та навчальними програмами дисциплін, які опановував/опанувала учень/учениця.

Учні, які досягли результатів навчання, визначених освітньою програмою школи мистецтв, можуть бути рекомендовані до подальшого здобуття музичної освіти в системі фахової перед вищої освіти або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти (за наявності).

Для забезпечення навчальних результатів учнів за освітньою програмою школа мистецтв комплектуються необхідними обов’язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами відповідно до профілю та напряму роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами).

1. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ТА ЗМІСТ (ЦІЛІ) НАВЧАННЯ**

Опанування нормативного змісту навчання за освітньою програмою передбачає досягнення таких обов’язкових результатів навчання

- *для учнів інструментальних класів*:

Вид компетентності	**Зміст (цілі) навчання**	**Очікувані результати навчання**
1.Загальна інтегрована компетентність	Стійкий інтерес до музичного мистецтва, його пізнання та практичного засвоєння. Самостійне опанування навчального матеріалу відповідної складності (за програмними вимогами). Об'єктивне самооцінювання власних творчих результатів. Здатність до подальшого навчання та опанування мистецьких практик.	Виявляє стійке зацікавлення музичним мистецтвом, прагне до постійного розширення та удосконалення засвоєних навичок і вмінь. Демонструє володіння програмним репертуаром. Самостійно виконує навчальні завдання, розбирає та виконує напам'ять програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень, вміє виправляти помилки. Бере участь у учнівських конкурсах з його фаху. Готовий до здобуття фахової передвищої мистецької освіти. Спілкується державною мовою в групі, колективі, з викладачем (концертмейстером).
2. Музично-виконавська компетентність	Розвиток та вдосконалення технічних можливостей виконавського апарату (згідно з навчальною програмою). Формування розвинутого музичного мислення в процесі виконавського інтонування музичного твору відповідно до задуму автора. Виконання творів різних жанрів відповідного рівня складності з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових.	Під час гри на інструменті демонструє добре організований та відповідно розвинений виконавський апарат. Демонструє культуру звуковидобування, звукоутворення та усвідомленого інтонування на основі постійного слухового контролю. Демонструє належний рівень виконавської техніки. Втілює художній образ музичного твору з усвідомленим та узгодженим застосуванням визначених засобів музичної виразності. Під час гри демонструє розуміння стилістичних особливостей твору через відповідне емоційне включення та виконавську техніку. Виконує твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових (в межах, передбачених навчальною програмою дисципліни «Музичний інструмент»).
3. Теоретично-практична компетентність	Усвідомлене сприйняття творів професійного музичного мистецтва різних епох та музичного фольклору. Удосконалення термінологічного словника учня в музичному мистецтві. Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомленого виконання музичних творів.	Знає видатних представників українського та світового музичного мистецтва різних епох (їх творчі портрети, стислий огляд творчості, окремі значні твори), виявляє розуміння зв'язку їх творчості з історичною епохою та загальними рисами мистецького стилю (бароко, класицизм, романтизм, модернізм, сучасність). Розуміє художню виразність музичних творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів музичної мови: вміє термінологічно визначати, будувати, інтонувати, грати на інструменті, визначати на слух та аналізувати лади, інтервали, акорди, ритмічні фігури, структурні елементи музичної мови; вміє розрізняти й визначати музичний розмір, темп і динаміку; володіє технікою диригування у

	Удосконалення використання засобів музичної мови.	простих і складних розмірах (в межах, передбачених навчальною програмою дисципліни «Сольфеджіо»). Має поняття про тональну систему музики (кварто-квінтове коло), транспонування. Володіє навичкою співу нот з листа. Вміє записувати одноголосну мелодію (знайому та незнайому) відповідного рівня складності. Виявляє розуміння особливостей різних музичних жанрів та форм, вміє навести приклади з творів українських та зарубіжних композиторів. Володіє основами елементарного аналізу музичного твору (визначає характер, художні образи твору, фіксує їх видозміни протягом твору; визначає лад, тональність, вивчені інтервали, акорди, фактуру; музичні форми). Демонструє творчі навички: створення мелодії з використанням певних особливостей (ладу, тональності, ритмічного малюнку, інтервалів, акордів, жанрових ознак тощо), другого голосу чи підголоску, гармонічного супроводу; підбирає мелодії по слуху, пише двоголосний диктант.
4. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Виконання програмних творів в ансамблі, оркестрі, хорі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.	Виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; усвідомлює загальний художній образ, характер музичного твору та роль окремої виконуваної партії у спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.
5. Компетентність з публічного музичного виступу	Культура публічного мистецького виступу; зосередженість, позитивний настрій, упевненість відповідно до концертної комунікативної ситуації. Готовність виступати перед аудиторією, бажання демонструвати власні виконавські досягнення.	Дотримується сценічної культури у поведінці та зовнішньому вигляді. Демонструє виконавську майстерність на сцені, захоплення процесом виконання. Впевнено виступає перед аудиторією, володіє артистичною свободою та вмінням демонструвати виконавські емоції відповідно до художнього образу та авторського задуму музичного твору. Володіє сценічною витримкою, у випадку помилки не втрачає контроль над ситуацією та продовжує виступ.

Для учнів класів вокального та естрадного співу

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1.Загальна інтегрована компетентність	Удосконалення навичок самостійної творчої роботи, мотивація до подальшого навчання мистецтву. Використання набутих компетентностей у власній мистецько-творчій діяльності.	Самостійно виконує навчальні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Готовий до здобуття фахової передвищої музичної освіти або продовження навчання за освітньою програмою на поглибленому підрівні початкової музичної освіти за фахом або спорідненими видами мистецтв.
2. Теоретично-практична компетентність в музичному мистецтві	Види, жанри, стилі музичного мистецтва, особливості їх художнього змісту та форми. Мистецькі епохи, їх характерні риси. Найбільш яскраві представники мистецьких епох, їх доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового музичного мистецтва. Знання базових музичних термінів та понять. Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та створення художньо-музичного образу. Сольфеджування. Охорона голосу. Здатність до спілкування на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.	Знає та розрізняє види, жанри, стилі музичного мистецтва, їх класифікацію. Демонструє розуміння різних виконавських складів. Називає мистецькі епохи, їх характерні риси, яскравих представників, знає їх твори, аналізує їх мистецький доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового музичного мистецтва. Демонструє знання музичної термінології. Здійснює аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови: ладу, метру, ритму, інтервалів, акордів, елементів синтаксису та розуміє їх роль у виконавській інтерпретації. Демонструє: – вміння теоретичного аналізу творів, що виконуються; – володіння навичками аналізу простих музичних форм, поняттями про відхилення та модуляцію. Сформовано уявлення про агогіку та штрихи, складні ритмічні фігури, відчуття розгортання музичного твору у часі. Має поняття про складні, складені, перемінні розміри; музичні форми; фактуру; елементи поліфонії. Читає нотний текст з листа. Володіє навичками сольфеджування одноголосного музичного матеріалу. Спілкується на мистецьку та музичну тематику державною мовою. Знає правила збереження голосу.

3. Музично-виконавська компетентність	Особливості функціонування голосового апарату. Координування голосового та артикуляційного апаратів. Вокально-технічні навички сольного співу та використання вокально-інтонаційних вправ для розвитку можливостей власного голосу. Художньо-образні властивості співацького голосу та їх використання під час виконання. Уміння співати з супроводом і без нього. Формування навичок ансамблевого співу. Гра на музичному інструменті в межах, передбачених навчальною програмою. Формування технічних можливостей виконавського апарату, знання основних засобів звуковидобування, розвиток музичного слуху, основних аплікатурних формул. Відповідне емоційне та художнє відтворення образного змісту в часі виконання програмних мистецьких творів.	Знає особливості функціонування голосового апарату. Вміє та постійно контролює стан власного голосового та артикуляційного апаратів. Володіє на належному рівні вокально-технічними навичками сольного співу (співацька постава, звукоутворення, чисте інтонування, розвинене дихання і звуковедення, атака звуку, дикція, артикуляція, робочий діапазон тощо). Досягає рівності звучання голосу на всьому діапазоні. Володіє технікою нюансування відповідно до стилю і жанру музичного твору. Демонструє: – слуховий контроль за власним виконанням; – впевнене виконання музичного твору з виразним втіленням художнього образу; – добру музичну пам'ять, мелодичний та гармонічний слух; – добре розвинутий ладо-тональний слух. Виконує вокально-інтонаційні вправи (спів ладів, інтервалів, акордів, окремих інтонаційних зворотів) для досягнення чистоти інтонування вокального репертуару. Демонструє художні властивості співацького голосу (вібрація, тембр, польотність, рухливість тощо). Виконує музичні твори з супроводом і без нього. Демонструє засвоєні навички чистого та осмисленого інтонування вокального твору, розвиток мелодичного, гармонічного та поліфонічного слуху, досягає узгодженого співу у вокальному ансамблі. Самостійно розбирає та вчить програмні музичні твори. Грає на музичному інструменті в межах передбачених навчальною програмою дисципліни «Музичний інструмент». Демонструє добре організований та розвинений виконавський апарат. Відтворює програмні мистецькі твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових з відповідним ступенем емоційності та музикальності.

4. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Виконання програмних творів у вокальному ансамблі, хорі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.	Виконує програмні твори у колективі (ансамблі, хорі). Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.
5. Компетентність з публічного музичного виступу	Культура сценічної етики. Імпровізування на сцені та перевтілення у необхідний образ, амплуа. Набуття досвіду сольного публічного виступу.	Володіє культурою сценічної етики та демонструє музичну (вокальну) складову в різних мистецько-видовищних формах. Вміє імпровізувати, донести до слухача художнє втілення музичного твору та перевтілюватися у необхідний образ, амплуа. Володіє мімікою та жестами у сценічній практиці, демонструє артистичну свободу.

Конкретні очікувані результати навчання учнів за окремими освітніми компонентами визначаються навчальними програмами дисциплін.

1. **ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ.**

Нормативний зміст освітньої програми поєднує освітні компоненти інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня/учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання.

Інваріантний складник змісту початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня – це мінімальний нормативний складник, який не може бути скороченим і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т. ч. індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб учня/учениці та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- репетицій, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою школи мистецтв і відображається в робочому навчальному плані.

Для середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти на музичному відділенні дитячої школи мистецтв є обов'язковими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік):

Назва освітнього компонента	**Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання, годин*** **(5(4) роки навчання)**
Інваріантний складник, усього	**1225**
Музичний інструмент, усього	350
на 1-2-му роках навчання	*140*
на 3-5-му роках навчання	*210*
Сольфеджіо	297,5
Музична література	315
Хор / інструментальний (вокальний) ансамбль	262,5
Варіативний складник, усього	**175**
Предмет за вибором *індивідуальні/групові уроки*	175
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання за типовою освітньою програмою (5(4) років), усього	**1400**
на 1-2-му роках навчання	*525*
на 3-5-му роках навчання	*875*

Назва освітнього компонента	**Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання, годин*** **(3 роки навчання)**
Інваріантний складник, усього	**735,0**
Музичний інструмент	210,0
Сольфеджіо	175,0
Музична література	192,5
Хор / інструментальний (вокальний) ансамбль	157,5
Варіативний складник, усього	**105,0**
Предмет за вибором *індивідуальні/групові уроки*	105,0
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання за типовою освітньою програмою (3 роки), усього	**840,0**

*Установлена кількість навчальних годин розрахована на кожного/кожну учня/учениці, який/яка навчається за освітньою програмою і становить мінімальний обсяг, необхідний для опанування змісту освіти, визначеного типовою освітньою програмою.

Кількість годин навчального навантаження, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, бандура, баян, акордеон, гітара), «Хор», «Інструментальний (вокальний) ансамбль» (для кожної групи), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

– не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/учениці) та у випадках, передбачених навчальною програмою;

– не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів);

– не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: другий музичний інструмент, сценічний рух, інструментальний (вокальний) ансамбль, оркестр.

Рекомендації щодо планування та організації освітнього процесу.

Освітня програма школи мистецтв та розроблений на її основі навчальний план деталізують зміст і структуру освітнього процесу. У навчальному плані зазначаються дисципліни, викладання яких

потребує супроводу концертмейстера, та зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану школою мистецтв складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних (викладацьких та концертмейстерських) годин і ставок, необхідних для виконання власної освітньої програми мистецької школи. Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін. У робочому навчальному плані зазначаються дисципліни як інваріантного, так і варіативного складників за спільним рішенням відповідних учасників освітнього процесу.

Планування та організація освітнього процесу за робочим навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм (особливо для учнів класів сольного співу у період мутації голосу (у період 11-17 років) з урахуванням трьох стадій розвитку: предмутаційна, мутаційна і пост-мутаційна).

Усі учні початкової музичної освіти середнього (базового) підрівня повинні набути передбачені освітньою програмою компетентності колективного музикування в межах однієї з навчальних дисциплін:

- «Вокальний ансамбль» – для учнів, фахом яких є сольний спів;
- «Інструментальний ансамбль» – для учнів, крім тих, фахом яких є сольний спів
- «Хор» – для інших учнів.

У межах вивчення навчальної дисципліни «Вокальний ансамбль»/ «Інструментальний ансамбль» планування освітнього процесу для учнів може відбуватися у сталому ансамблі/ в ансамблях різних за складом. Навчання з використанням таких форм може тривати різні періоди: півроку, рік, півтора року, два роки (залежно від поставлених навчальних завдань). При цьому дисципліна «Вокальний ансамбль»/ «Інструментальний ансамбль» може ділитися на модулі, де кожен модуль може відповідати одному складу ансамблю.

Рішення про розподіл учнів на групи колективного музикування приймається колегіально викладачами дисциплін з фаху, «Інструментального ансамблю»/ «Вокального ансамблю» та «Хору» з урахуванням бажання, інтересів учнів та можливостей мистецької школи.

Рекомендації щодо планування вивчення навчальних дисциплін у межах варіативного складника.

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника типової освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів мистецької школи щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом тощо.

Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: удосконалення технічних навичок, основи імпровізації, основи композиції, інструментальний ансамбль, вокальний ансамбль, сольний спів, основи диригування, другий музичний інструмент, ансамбль, сценічний рух, тощо.

Обсяг годин на вивчення та послідовність викладання факультативів і навчальних дисциплін за вибором визначається з урахуванням доцільності та забезпечення досягнення учнем/ученицею

необхідних додаткових навчальних результатів.

2) планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором дитячої школи мистецтв.

1. **ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

ЯКОСТІ ОСВІТИ

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня передбачають у школі мистецтв здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, у тому числі наскрізних, навчальних програм дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів мистецької школи;
- контроль за виконанням навчальних планів освітньої програми школи мистецтв, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками або іншими законними представниками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу за освітньою програмою;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність мистецької школи;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища мистецької школи (контроль та поточне коригування взаємодії викладача й учня в організації і забезпеченні освітнього процесу);
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників мистецьких шкіл та учнів;
- інших процедур і заходів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти складаються з наступних компонентів:

- *Кадрове забезпечення освітньої діяльності.*

В основу формування системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей,

внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика.

Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі.

- *Навчально-методичне забезпечення.*

Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої (освітніх) програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків, тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фоно- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

- *Матеріально-технічне забезпечення.*

У зв’язку з організацією освітнього процесу в дистанційному форматі матеріально-технічне забезпечення спрямоване на створення умов для проведення навчальних занять із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Освітній процес здійснюється із застосуванням комп’ютерної техніки, засобів зв’язку, мережі Інтернет, відповідного програмного забезпечення та цифрових ресурсів, необхідних для проведення індивідуальних і групових занять з навчальних дисциплін мистецького спрямування.

Викладання дисциплін музичного мистецтва передбачає використання музичних інструментів, навчальних і методичних матеріалів, аудіо- та відеозаписів. Педагогічні працівники використовують доступні технічні засоби для демонстрації навчального матеріалу, організації практичної роботи учнів, контролю та оцінювання результатів навчання.

Матеріально-технічне забезпечення закладу потребує подальшого розвитку з урахуванням специфіки мистецької освіти та перспектив відновлення очного освітнього процесу в належних і безпечних умовах.

- *Якість проведення навчальних занять.*

Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних педагогічних методів, підходів та інструментів.

- *Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою.*

Упровадження в межах своїх повноважень виконання актів законодавства щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, забезпечення ведення

документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою у мистецьких школах.

- *Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)*

Безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети.

Моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться шляхом поточного та підсумкового контролю якості засвоєння знань, рекомендаціями щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності мистецьких шкіл та (або) якості початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти елементарного підрівня, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення стосовно опанування нормативною змісту та підвищення якості надання освітніх послуг мистецькою школою.

- *Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання*

Система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та освітньої програми початкової мистецької освіти елементарного підрівня із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учнів до навчання, що проводиться з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття та завершення повного курсу навчання в мистецькій школі.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти початкової мистецької освіти елементарного підрівня передбачають у мистецьких школах здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, у тому числі наскрізних, навчальних програм дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів;
- контроль за виконанням навчальних планів власної освітньої програми мистецької школи, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх удосконалення;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фаховою кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність мистецької школи;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища мистецької школи (контроль та поточне коригування взаємодії викладача й учня в організації і забезпеченні освітнього процесу);

- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників мистецьких шкіл та учнів;
- інших процедур і заходів.

Одеська школа мистецтв № 5 оприлюднює свою освітню програму та навчальний план на власному веб-сайті.